

Veteraanin puhe 27.4.2010
Veteraani Väinö Saarinen

Arvoisa Tasavallan Presidentti, hyvät veteraaniveljet ja –sisaret, arvoisa juhlayleisö

Juhlamme teemana on tänään: "Kuule tuhannet tarinat". Se sisältää jokaisen veteraanin elämästä asioita, jotka liittyvät kotiseutuun.

Tamperelaisena sotaveteraanina minulla on usein mielessä nuoruuteni Tampere ja talvisota. Tampere oli tuolloin maamme teollinen keskus. Asukkaita oli noin 70.000.

Ilmapiiri oli koko syksyn 1939 hyvin jännittynyt. Erityisesti koin sen jo kesällä 1939, kun osallistuin Karjalan Kannaksella linnoitustöihin. Uskoimme kaikesta huolimatta siihen, että rauha säilyy.

Meitä poikia ei paljon huolestuttanut aikuisten murheet. Toimimme partiossa ja urheilimme. Olimme erityisen innostuneita palokuntatoiminnasta. Tampereelle oli edellisenä vuonna perustettu vapaapalokunnan poikaosasto ja sehän meitä poikia kiinnosti.

Ylimääräiset harjoitukset veivät miespuolista väestöä pois katukuvasta. Se sai meidät pojat arvelemaan sodan mahdollisuutta.

Marraskuun 30 päivänä 1939 oli Tampereella ilmahälytys ja itärajan uutiset alkaneesta, sotilaallisesta toiminnasta olivat karua kertomaa alkaneesta sodasta.

Ensimmäinen pommitus Tampereella oli joulukuun 21 päivänä 1939. Meille pojille se oli aika näyttää, että jotakin mekin osasimme.

Veti totiseksi, kun kuulimme erään opettajamme kaatuneen Kannaksella.

Kun pommitukset kohdistuivat alueille, jotka olivat tavallisia asuinalueita, koimme sen kohtuuttomaksi. Sodan raadollisuus antoi selvän esimerkin siitä, mitä edessä oli oleva.

Tietysti me palokuntapojat olimme touhukkaasti mukana, kun oli kysymys tulipaloista. Ei silloin kukaan puuttunut toiminnan vaarallisuuteen, kun 14-vuotias poika kovalla pakkasella, kapeilla, jäisillä tikkailla yritti suihkuttaa liekkejä tai kantoi tavaroita suojaan.

Ankarin pommitus Tampereella oli maaliskuun 2. päivänä 1940. Nuoremmat veljeni olivat mukana torjumassa tulipaloja. Tämä pommitus oli pahin ja aiheutti huomattavan suuret aineelliset vahingot.

Veljeni selvisivät ehjinä pommituksista ja kotimmekin pienillä vaurioilla. Ikkunat rikkuivat. Kotimme pihaan ilmestyi suuri kuoppa pommin jäljiltä. Itse olin lähtenyt aikaisemmin vapaaehtoisena armeijaan.

Talvisota päättyi välirauhaan 13 päivänä maaliskuuta 1940. Välirauha kesti 15 kuukautta. Monet olivat menettäneet läheisiään sekä rintamalla että pommitusten uhreina kotiseudulla.

Minulle tärkeä lähiomainen, eno, kaatui talvisodassa Karjalan Kannaksella.

Tampere elpyi talvisodan vaurioista varsin nopeasti. Väli rauhan aikana useat ystävästäni tulivat kutsuntaikään ja lähtivät Suomen armeijaan asevelvollisuutta suorittamaan. Itse olin tuolloin jo vanha soturi, nuoresta iästäni huolimatta. Seurasi vuosia kestänyt sotimisen aika, joka oli raskasta aikaa maamme koko väestölle.

Kerroin nuoresta veljestäni, poikasesta talvisodan aikaan. Hän taisteli, vuonna 1925 syntyneenä, Karjalan Kannaksella kovissa taisteluissa, jatkoi Lapin sodassa uutta vihollista vastaan ja kaatui Enontekiöllä 19-vuotiaana.

Tuskin missään muualla maailmassa on yhtä paljon kirjoitettua tietoa käydyistä sodista kuin meillä Suomessa. Meitä veteraaneja on vielä elossa noin 60.000. Meillä on varmasti vielä paljon kerrottavaa. Jokaisella meistä on oma tarina uusille sukupolville. Me veteraanit sinnittelemme vielä hetken.

Yhteiskunta, jossa nyt elämme, on kovin monimutkainen. Olemme kuitenkin tehneet hyvin oman osuutemme. Voinemme hyväksyä sen, että Suomi on hyvä maa asua ja elää, kenraalimme sanoja lainatakseni. Historia todistaa, että taistelumme ei ole ollut turhaa.

Kiitän meidän veteraanien puolesta Tampereen kaupunkia tämän varmasti muistoihimme jäävän juhlan järjestämisestä.